På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1. **Sagsøgte frifindes.**

2. **Hver af parterne bærer sine egne omkostninger.**

Pescatore Touffait Due

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. maj 1981.

A. Van Houtte
Justitssekretær

P. Pescatore
Formand for anden afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIR GORDON SLYNN FREMSAT DEN 9. APRIL 1981 [1]

Høje Domstol.

Reinarz var ansat ved Det europæiske Kul- og Stålfællesskab fra 1952 til 1959, hvorefter han blev udnævnt som tjenestemand i lønklasse A2 ved EØF-Kommissionen. Her fratrådte han efter egen ansøgning den 1. maj 1973 i medfør af artikel 2 i Rådets forordning nr. 2530/72 af 4. december 1972. I en periode på et år havde han ret til en månedlig godtgørelse svarende til den sidst udbetalte løn. Herefter havde han, i medfør af forordningens artikel 3, stk. 1, ret til en godtgørelse, først på 80 %, og efter 30 måneder i resten af den ved forord-

1 — Oversat fra engelsk.

ningen fastsatte periode, på 70 % af grundlønnen. Ifølge artikel 3, stk. 3, skal godtgørelsen korrigeres i overensstemmelse med tjenestemandsvedtægtens artikel 82, stk. 1, for det land i Fællesskaberne, hvor den berettigede godtgør at have bopæl, og »såfremt den godtgørelsesberettigede bosætter sig i et land uden for Fællesskaberne, korrigeres godtgørelsen med den koefficient, der gælder for Belgien. Godtgørelsen udtrykkes i belgiske francs. Den beregnes på grundlag af de pariteter, der er omhandlet i artikel 63, stk. 3, i vedtægten«.

Herudover bestemmes det udtrykkeligt i den fransker version af forordningen: »[l'indemnité] est payée dans la monnaie du pays de la résidence du bénéficiaire«. [1]

På tidspunktet for Reinarz's udtræden af tjenesten bestemte tjenestemandsvedtægtens artikel 63, at »vederlag udbetalt i en anden valuta end valutaen i det land, hvor den fællesskabsinstitution, vedkommende er ansat ved, midlertidigt har sæde, beregnes på grundlag af de af Den internationale Valutafond vedtagne pariteter, som var i kraft 1. januar 1965«.

I et år fik Reinarz udbetalt belgiske francs på en konto i Belgien, hvor han var bosat. Disse betalinger er ikke omtvistet. Fra 1. maj 1974 fik han udbetalt canadiske dollars i Canada, hvor han da var bosat på en gård, som han havde købt nogle år, før han udtrådte af tjenesten ved Kommissionen. I medfør af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2530/72 og tjenestemandsvedtægtens artikel 63 blev hans godtgørelse omregnet efter den fastsatte kurs på 46,25 belgiske francs for en canadisk dollar. Valutakursen på det frie marked lå på det pågældende tidspunkt på omkring 35 belgiske francs for en canadisk dollar. Reinarz har i den forbindelse hævdet, at han i perioden fra 1974 til 1977, da han igen var bosat i Belgien (og hvor han igen fik betaling i belgiske francs), mistede lige ved en million belgiske francs på grund af forskellen mellem de to valutakurser.

Ved stævning, registreret på Domstolen den 18. januar 1980, har Reinarz nedlagt påstand om, a) at artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2530/72 og vedtægtens artikel 63 ikke gjaldt i forhold til ham i perioden 1974-1977, og b) at der efter billighed ydes ham erstatning eller kompensation for det lidte tab.

Kommissionen har i første række gjort gældende, at sagen bør afvises. Til støtte herfor anfører den to grunde. For det første, at Reinarz ikke har reageret inden for fristen i tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2. For det andet, at påstanden i nærværende sag er den samme som i sag 48/76, som Domstolen afviste ved dom af 17. februar 1977 (Sml. 1977, s. 291).

Under nærværende sag (som afløser sag 732/79, der blev hævet) har Reinarz henvist til de skrivelser, han sendte Kommissionen i 1978 og i 1979, og til Kommissionens svar. Ved skrivelse af 9. maj 1978 (som Kommissionen ikke modtog, før Reinarz sendte en kopi heraf sammen med en skrivelse af 28. november 1978) forelagde Reinarz en ansøgning i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 1, om, at der efter billighed

1 — »Den udbetales i det lands valuta, hvor den berettigede er bosat«, jf. EFT 1972 (1.—8. december), s. 12. O.a.

tilkendtes ham erstatning for det tab, han havde lidt på grund af den af Kommissionen vedtagne valutakurs. For det tilfælde, at hans ansøgning ikke blev imødekommet, klagede han subsidiært i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, og bestred herved, at den vedtagne valutakurs var lovlig, ligesom han krævede, at artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2530/72 og tjenestemandsvedtægtens artikel 63 blev annulleret i hvert fald i forhold til ham. Han hævdede, at bestemmelserne var vilkårlige, diskriminerende og urimelige, og at Kommissionen ikke havde truffet de nødvendige korrigerende foranstaltninger til at beskytte ham mod det tab, han led i forhold til andre, som fortsat havde bopæl på Fællesskabets område. Ved skrivelse af 28. marts 1978 afviste Kommissionen klagen i henhold til artikel 90, stk. 2, med den begrundelse, at de trufne afgørelser helt var i overensstemmelse med forordningen, og at klagen i hvert fald var for sent indgivet. Selv om Kommissionen henviste til det krav, Reinarz havde fremsat under påberåbelse af billighed (hvilket var grundlaget for ansøgningen i henhold til artikel 90, stk. 1), tog den ikke stilling til kravet som sådant. Reinarz' skrivelse af 9. maj 1978 anses som helhed af Kommissionen for en klage.

Dette påpegede Reinarz ved skrivelse af 22. juni 1979. Han anså skrivelsen af 28. marts 1979 for et afslag på kravet om erstatning efter billighed og indgav i henhold til artikel 90, stk. 2 en klage herover til Kommissionen. Han gentog, at anvendelsen af forordningen var vilkårlig, og at Kommissionen havde udvist forsømmelighed ved ikke at træffe foranstaltninger til at undgå, at han led tab som følge af den anfægtede valutakurs, der var betydelig mindre fordelagtig for ham end den kurs, der anvendtes i forhold til de tidligere tjenestemænd, som var blevet inden for Fællesskabet.

Ved skrivelse af 21. december 1979 indtog Kommissionen det standpunkt, at dette var en gentagelse af den klage i henhold til artikel 90, stk. 2, som var blevet afvist den 28. marts 1979. Følgelig ville den ikke kunne realitetsbehandles.

Der er ingen tvivl om, at nærværende sag er anlagt efter udløbet af den 3 måneders-frist i tjenestemandsvedtægtens artikel 91, stk. 3, inden for hvilken der for Domstolen kan indbringes en afvisning af en klage. Her begyndte fristen at løbe, da skrivelsen af 28. marts 1979 blev modtaget. For så vidt må Reinarz's søgsmål afvises. Skal skrivelsen af 9. maj imidlertid opfattes både som en ansøgning i henhold til artikel 90, stk. 1, og som en klage (eller som en klage i tilfælde af, at ansøgningen afslås) i henhold til artikel 90, stk. 2, er det rimeligt at opfatte skrivelsen af 28. marts 1979 som et afslag på denne ansøgning. Efter min opfattelse bør skrivelsen af 9. maj opfattes som en ansøgning om behandling efter billighed. Den blev i mine øjne afslået ved skrivelsen af 28. marts 1979. Ellers må den anses for afslået fire måneder efter den 28. november 1978. Reinarz havde da herefter tre måneder til at indgive klage mod afslaget. Dette gjorde han den 22. juni 1979.

Følgelig afskærer tidsfristerne i artikel 90 og artikel 91 efter min opfattelse ikke Domstolen fra at behandle sagen, for så vidt den retter sig mod afvisningen af sagsøgerens klage over ikke at være behandlet efter billighed. For så vidt sagsøgeren for Domstolen har indbragt afvisningen af klagen over, at artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2530/72 og tjenestemandsvedtægtens artikel 63, var ugyldige, eller fejlagtigt var blevet anvendt på ham, er sagen anlagt for sent og må følgelig afvises. Det samme må siges vedrørende påstanden om, at forordningen ikke gjaldt i forhold til ham. Dette punkt blev slet ikke rejst i klagen af 22. juni 1979.

Jeg mener ikke, at der bør lægges vægt på Kommissionens anbringende om, at denne påstand under alle omstændigheder må afvises, fordi spørgsmålet blev afgjort ved den tidligere afgørelse fra Domstolen i sag 48/76. Domstolens første begrundelse for afgørelsen i den pågældende sag, sådan som jeg har forstået den, er, at Reinarz ikke kunne anlægge sag ved Domstolen, medmindre han først havde indgivet klage i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2. Det var endnu ikke sket, og sagen måtte følgelig afvises. Nu har han imidlertid efter min opfattelse inden for de foreskrevne frister indgivet klage vedrørende kravet om erstatning eller kompensation efter billighed.

Kravet bygger på, at Kommissionen strengt fulgte ordlyden dels i artikel 3 i forordning nr. 2530/72, dels i tjenestemandsvedtægtens artikel 63. Sagsøgeren har anført, at dette havde urimelige konsekvenser, medførte forskelsbehandling og efter de daværende valutakurser og leveomkostningerne i Canada var uden forbindelse med virkeligheden. Endvidere vil han gøre gældende, at under hensyn til, at beregningsgrundlaget var blevet ændret ved Rådets forordning nr. 3085/78 af 21. december 1978 (beregning på grundlag af de valutakurser, der anvendes ved gennemførelsen af De europæiske Fællesskabers almindelige budget den 1. juli 1979) måtte enten hans godtgørelse ændres ved en analogi, eller også må Kommissionen anerkende, at den havde forsømt at foreslå bestemmelser, hvorefter urimeligheder ved tidligere betalinger kunne fjernes.

Efter min opfattelse var forordningernes ordlyd klar. Kommissionen har anvendt dem korrekt. Der findes mig bekendt ikke nogen grundsætning eller regel i Domstolens praksis, hvorefter Kommissionen kan dømmes til efter billighed at betale sagsøgeren et beløb, som udgør forskellen mellem den i bestemmelserne fastsatte valutakurs og den kurs, der faktisk gjaldt på markedet, selv om det fremgår, at Reinarz reelt fik udbetalt mindre, end han ville have fået, såfremt hans godtgørelse var blevet udbetalt i belgiske francs. Jeg mener ikke, at han kan påberåbe sig en analogi af bestemmelserne i artikel 12 i protokollen vedrørende De europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter eller Domstolens dom i sag 156/78, *Newth* mod *Kommissionen* (Sml. 1979, s. 1941). Jeg finder heller ikke, at han vil kunne underbygge sin påstand ved dels at hævde,

at menneskerettighedserklæringen fra Helsinki er krænket, dels at lægge vægt på den grundsætning i international ret, at en tidligere ansat ved Fællesskabet er berettiget til at bosætte sig i det land, han ønsker, uden at lide noget økonomisk tab derved. Hans krav om erstatning eller kompensation efter billighed må derfor efter min opfattelse forkastes.

Såfremt jeg var kommet til det resultat, at hans krav om, at Domstolen kender artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2530/72 og tjenestemandsvedtægtens artikel 63 ugyldige eller statuerer, at bestemmelserne var blevet anvendt fejlagtigt i forhold til ham, blev indbragt for Domstolen inden 3 måneder efter Kommissionens afvisning af hans klage, ville jeg stadig have været af den opfattelse, at kravet under alle omstændigheder måtte forkastes. Efter min opfattelse må han afskæres fra søgsmål med henblik på påstanden om, at forordningens artikel 3, stk. 3 kendes ugyldig. Kommissionen har med rette antaget, at fristen for at indtale kravet om, at forordningerne fejlagtigt blev anvendt i forhold til ham mellem 1974 og 1977, var overskredet. Hans påstand om, at forordningerne var retsstridige, forekommer mig endvidere ikke at kunne forenes med Domstolens ræsonnement i dommen i sag 28/74 *Gillet* mod *Kommissionen* (Sml. 1975, s. 463).

Under disse omstændigheder synes det ikke nødvendigt at komme ind på, om han efter så lang tid overhovedet var berettiget til fortsat at kunne kræve erstatning efter billighed.

Det er følgelig min opfattelse

a) at påstanden om, at artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 2530/72 og tjenestemandsvedtægtens artikel 63, er ugyldige eller ikke gælder i forhold til ham eller fejlagtigt er blevet anvendt på ham, bør afvises.

b) Påstanden om, at han af billighedsgrunde har krav på erstatning eller kompensation, som beregnes på grundlag af forskellen mellem den foreskrevne og den faktisk gældende valutakurs for den belgiske franc og den canadiske dollar, kan påkendes i realiteten, men bør forkastes.

Hver af parterne bærer sine omkostninger, Kommissionen i medfør af procesreglementets artikel 70, og Reinarz i medfør af artikel 69, stk. 2.